

Akademia Pomorska w Słupsku
Wydział Nauk Społecznych
Instytut Pedagogiki i Pracy Socjalnej

PROGRAM KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU
PRACA SOCJALNA

specjalność: praca socjalna w pomocy społecznej
i środowisku wielokulturowym

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA
2017-2020

Słupsk 2017

SPIS TREŚCI:

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROWADZONYCH STUDIÓW

- 1.1. Nazwa kierunku studiów
- 1.2. Poziom kształcenia
- 1.3. Profil kształcenia
- 1.4. Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta
- 1.5. Przyporządkowanie do jednego lub większej liczby obszarów kształcenia
- 1.6. Wskazanie związku z misją Uczelni i jej strategią rozwoju
- 1.7. Cele kształcenia
- 1.8. Możliwość zatrudnienia absolwentów
- 1.9. Możliwość kontynuacji kształcenia przez absolwentów
- 1.10 Sylwetka absolwenta
- 1.11. Miejsce absolwenta na rynku pracy
- 1.12. Wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów Praca socjalna
- 1.13. Analiza zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy absolwentów na kierunku Praca socjalna

II. OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

- 2.1. Wykaz kierunkowych efektów kształcenia
- 2.2. Przyporządkowanie efektów kierunkowych do opisu charakterystyk uniwersalnych pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla poszczególnych obszarów kształcenia w ramach szkolnictwa wyższego
- 2.3. Matryca efektów kształcenia

III. OPIS PROGRAMU STUDIÓW

- 3.1. Opis modułów zajęć
- 3.2. Plany studiów
- 3.3. Wskaźniki charakteryzujące program studiów
- 3.5. Moduły zajęć do wyboru
- 3.6. Moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi (dla kierunków o profilu ogólnoakademickim)
- 3.7. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk

I. Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów

- 1.1. Nazwa kierunku studiów: PRACA SOCJALNA
- 1.2. Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia
- 1.3. Profil kształcenia: ogólnoakademicki
- 1.4. Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: licencjat pracy socjalnej
- 1.5. Przyporządkowanie do jednego lub większej liczby obszarów kształcenia

Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów

Obszar/ obszary kształcenia oraz dziedzina/dziedziny nauki i dyscyplina / dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia

L.p.	Nazwa obszaru	Dziedziny nauki	Dyscypliny naukowe	Punkty ECTS ¹	
				Liczba	%
1.	Obszar nauk humanistycznych	Dziedzina nauk humanistycznych	Filozofia (9 ECTS)	34	18,9
			Kulturoznawstwo (5 ECTS)		
			Nauki o rodzinie (4 ECTS)		
			Religioznawstwo (4 ECTS)		
			Językoznawstwo (12 ECTS)		
2.	Obszar nauk społecznych	Dziedzina nauk społecznych	Pedagogika (50 ECTS)	146	81,1
			Psychologia (17 ECTS)		
			Socjologia (17 ECTS)		
			Nauki o poznaniu i komunikacji społecznej (40 ECTS)		
			Nauki o mediach (2 ECTS)		
		Dziedzina nauk ekonomicznych	Ekonomia (2 ECTS)		

			Nauki o zarządzaniu (7 ETCS)		
		Dziedzina nauk prawnych	Prawo (8 ETCS)		
			Nauki o administracji (3 ETCS)		

1.6. Wskazanie związku z misją Uczelni i jej strategią rozwoju:

Prowadzenie studiów na kierunku Praca socjalna jest zgodne z misją i strategią rozwoju uczelni, w szczególności w zakresie dostosowania oferty edukacyjnej, badawczej i kulturalnej do potrzeb regionu oraz zdobywania, interpretowania, przechowywania i przekazywania wiedzy zgodnie z kanonem wiedzy uniwersalnej. Koniecznym elementem tego procesu jest podejmowanie wyzwań dydaktycznych w trosce o wysoką jakość kształcenia, dopasowywanie oferty edukacyjnej do wymogów szybko zmieniającego się rynku pracy, współpracy międzynarodowej, kształcenia na wysokim poziomie z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w szczególności – informacyjnych, wyposażających absolwenta w wiedzę i umiejętności niezbędne do rozpoczęcia pracy zawodowej lub kariery naukowej, promowanie absolwentów kierunku Praca socjalna i udzielanie pomocy w znajdowaniu miejsc pracy, jak również prowadzenie badań wnoszących istotny wkład w rozwój nauki, edukacji, kultury i gospodarki, wspieranie rozwoju Słupska i regionu prowadzoną działalnością dydaktyczną, badawczą i kulturalną oraz promocja regionu w kraju i za granicą.

1.7. Cele kształcenia:

Głównym celem kształcenia na kierunku Praca socjalna jest wyposażenie absolwenta w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie naukowej Praca socjalna, w celu ich wykorzystania w pracy zawodowej oraz pełnienia aktywnej roli w społeczeństwie.

Cele szczegółowe:

- przygotowanie teoretyczne o charakterze interdyscyplinarnym;
- wykształcenie umiejętności rozwiązywania problemów społecznych w zakresie prowadzonej specjalności;
- wykształcenie umiejętności dokonywania analizy i diagnozy sytuacji i zjawisk trudnego położenia jednostek i grup społecznych;
- wykształcenie umiejętności praktycznego stosowania metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji podejmowanych działań służących rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy i integracji społecznej;
- wykształcenie umiejętności pobudzania zaradności indywidualnej osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
- wykształcenie umiejętności inspirowania zmian społecznych, inicjowania nowych form pomocy osobom i rodzinom;
- wykształcenie umiejętności powoływania instytucji świadczących pomoc, zwłaszcza w najbliższym środowisku lokalnym;
- wykształcenie umiejętności kierowania służbami społecznymi;
- wykształcenie umiejętności projektowania społecznego;

- wykształcenie umiejętności formułowania i weryfikowania twierdzeń o charakterze prognostycznym i socjotechnicznym, umiejętności komunikacyjnych.

1.8. Możliwość zatrudnienia absolwentów:

Absolwenci specjalności „praca socjalna w pomocy społecznej i środowisku wielokulturowym” zdobędą wiedzę w zakresie szeroko rozumianych problemów społecznych, dotyczących współczesnego człowieka i sposobów ich rozwiązywania w obszarach rzeczywistości społecznej. Ich przygotowanie stanowić będzie podstawę do ubiegania się o zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie, regionalnych ośrodkach polityki społecznej, domach pomocy społecznej, placówkach specjalistycznego poradnictwa (w tym rodzinnego), placówkach opiekuńczo-wychowawczych (typu interwencyjnego i socjalizacyjnego), ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych, ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej, świetlicach środowiskowych, placówkach dla osób bezdomnych i uzależnionych, instytucjach rynku pracy (urzędy pracy, agencje zatrudnienia etc.) zakładach karnych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, ośrodkach badań, ośrodkach dla cudzoziemców, placówkach służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, hospicjach, organizacjach pozarządowych etc.

1.9. Możliwość kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów:

Absolwent kierunku Praca socjalna studiów I stopnia jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia na tym samym kierunku w innych ośrodkach akademickich oraz na innych kierunkach w zakresie nauk społecznych Akademii Pomorskiej w Słupsku.

1.10. Sylwetka absolwenta

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku *Praca socjalna* o specjalności *Praca socjalna w pomocy społecznej i środowisku wielokulturowym* - posiada wiedzę:

- należącą do obszarów kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i społecznych niezbędną do rozumienia procesów i uwarunkowań rozwoju bio - psycho - społecznego człowieka, a zwłaszcza systemu relacji człowiek - środowisko w aspekcie działań na rzecz jakości życia oraz przemian społeczno - kulturowych;
- dotyczącą klasycznych i współczesnych koncepcji pracy socjalnej w kontekście problemów rzeczywistości społecznej;
- z zakresu sposobu definiowania zadań polityki społecznej w drodze diagnozowania i
- identyfikowania potrzeb społecznych oraz obowiązujących podstaw prawnych regulujących zobowiązania państwa wobec danego systemu społecznego oraz ich wzajemnych relacji;
- na temat typologii podmiotów polityki społecznej oraz metod jej badania;
- dotyczącą metod i technik pozyskiwania oraz motywowania partnerów na rzecz rozwiązywania problemów funkcjonowania mikrostruktur społecznych (w szczególności środowiska lokalnego: rodziny);
- dotyczącą możliwości kształtowania społecznie pożądaných postaw społecznych, wzorów, wartości poprzez rozwijanie odpowiedzialności i solidaryzmu społecznego;
- ekonomiczną oraz prawną niezbędną do rozumienia mechanizmów rzutujących na system podziału i działalności służb społecznych, ich formalno - prawnego instrumentarium oraz organizacji i funkcjonowania mikroorganizmów społecznych (gospodarstwo domowe);
- w zakresie metod i technologii informatycznych służących analizie zjawisk i problemów społecznych;

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku *Praca socjalna* o specjalności *Praca socjalna w pomocy społecznej i środowisku wielokulturowym* - potrafi:

- dokonywać analizy i diagnozy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudności życiowych jednostek, grup, społeczności lokalnych;
- zastosować w praktyce metody, techniki i środki interwencji socjalnej oraz ewaluacji podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania problemów z zakresu pomocy i integracji społecznej;
- pobudzać zaradność osób, rodzin, grup i środowisk społecznych w zakresie korzystania z własnych zasobów rozwojowych, poprawy jakości kontaktów z osobami bliskimi, współtworzenia naturalnego systemu wsparcia o charakterze pomocy w najbliższym środowisku;
- inspirować zmiany społeczne, inicjować nowe formy pomocy osobom i rodzinom, powoływać instytucje świadczące pomoc, zwłaszcza w środowisku lokalnym;
- kierować działaniami i współpracować ze służbami społecznymi;
- analizować i diagnozować procesy zachodzące w bezpośrednim otoczeniu społecznym, formułować i weryfikować twierdzenia o charakterze prognostycznym i socjotechnicznym;
- interpretować raporty z badań, a zwłaszcza oceniać jakość i przydatność prezentowanych procedur, metod, narzędzi oraz rezultatów w codziennych sytuacjach dotyczących niewydolności w funkcjonowaniu osobniczym i społecznym m. in. z powodu: ubóstwa, sieroctwa, przemocy w rodzinie, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, starości, usamodzielniania, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, w systemie pieczy zastępczej), uzależnień, przestępczości, trudności w readaptacji po opuszczeniu zakładu karnego, migracji, uchodźstwa;
- zaobserwować, odczytać, przetworzyć i sformułować komunikaty społeczne wykorzystując określoną teorię komunikacji oraz zastosować w praktyce techniki zadawania pytań, aktywnego słuchania, prowadzenia dialogu w sytuacji konfliktu;
- interpretować i zastosować normy prawne w działaniach o charakterze pomocowym i opiekuńczym;
- rozpoznać odmienności kulturowe i projektować działania ograniczające marginalizację i wykluczenie społeczne osób o odmiennej kulturze (migranci, uchodźcy, grypy etniczne), a także sprzyjające ich integracji środowiskowej oraz kompensacji i profilaktyce w aspekcie indywidualnym i grupowym;
- posługiwać się językiem obcym na poziomie B2;

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku *Praca socjalna* o specjalności *Praca socjalna w pomocy społecznej i środowisku wielokulturowym* - posiada kwalifikacje umożliwiające podjęcie pracy w obszarach rzeczywistości społecznej (w sytuacjach niewydolności w funkcjonowaniu osobniczym i społecznym), w których potrzebna jest profesjonalna pomoc z powodu: ograniczenia możliwości i umiejętności zdobywania środków utrzymania, dysfunkcjonalności rodziny w pełnieniu zadań opiekuńczo - wychowawczych, niepełnosprawności, nieprzystosowania społecznego, szczególnych sytuacji życiowych (choroba, inwalidztwo, starość). Absolwent studiów będzie więc przygotowany do pracy w:

- regionalnych ośrodkach polityki społecznej,
- powiatowych centrach pomocy społecznej,
- ośrodkach pomocy społecznej (do pracy z rodzinami zastępczymi, rodzinnymi domach dziecka, placówkach opiekuńczo - wychowawczych),
- rodzinnych ośrodkach diagnostyczno - konsultacyjnych,
- domach pomocy społecznej (dla osób starszych, niepełnosprawnych intelektualnie, niepełnosprawnych fizycznie),

- ośrodkach wsparcia (środowiskowych domach samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dziennych domach pomocy, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schroniskach dla bezdomnych oraz klubach samopomocy, mieszkaniach chronionych);
- urzędach pracy,
- placówkach interwencji kryzysowej,
- placówkach opieki zdrowotnej,
- w innych placówkach powołanych do rozwiązywania problemów w zakresie: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, starości, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (zwłaszcza w rodzinach niepełnych, wielodzietnych, w systemie pieczy zastępczej), uzależnień, niepełnosprawności, trudności w readaptacji po opuszczeniu zakładu karnego.

1.11. Miejsce absolwenta na rynku pracy

Miejsce zatrudnienia łączy się z obszarami rzeczywistości społecznej, w których potrzebna jest profesjonalna pomoc tj., gdy występuje niewydolność w funkcjonowaniu osobniczym i społecznym m.in. z powodu: ograniczenia możliwości (i umiejętności) zdobywania środków utrzymania, dysfunkcjonalności rodziny w pełnieniu zadań opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności, nieprzystosowania społecznego, sytuacji losowych oraz innych. Zatem absolwenci będą przygotowani do pracy w regionalnych ośrodkach polityki społecznej, powiatowych centrach pomocy społecznej, ośrodkach pomocy społecznej, do pracy z rodzinami zastępczymi i innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, domach pomocy społecznej dla osób starszych, niepełnosprawnych intelektualnie, psychicznie, fizycznie, w urzędach pracy, placówkach dla bezdomnych, alkoholików, narkomanów oraz nowo utworzonych wynikających z potrzeb psychospołecznych - w wielu służbach społecznych (różnych szczebli) powołanych do rozwiązywania problemów w zakresie: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, starości, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, alkoholizmu i narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego i innych.

Absolwent studiów pierwszego stopnia będzie przygotowany do podjęcia pracy zawodowej oraz do kontynuacji nauki w ramach studiów drugiego stopnia.

1.12. Wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów Praca socjalna

Absolwenci na kierunku Praca socjalna w roku akademickim 2015/2016 to: 1) na studiach stacjonarnych SPS – 12 osób, 2) na studiach niestacjonarnych SPS 20 osób. Średni czas od uzyskania dyplomu do podjęcia pierwszej pracy na umowę o pracę wynosił: 2.20. Ryzyko bezrobocia wśród absolwentów w pierwszym roku po uzyskaniu dyplomu wynosił: 21.33%. Średnie miesięczne wynagrodzenie absolwentów z tytułu umowy o pracę wynosił 1905.48zł.

Utrzymanie specjalności Praca socjalna z pomocą społeczną jest podyktowane zapotrzebowaniem potencjalnych pracodawców (MOPS, GOPS, CPR, PCPR, DPS, PIK) i tym samym rosnącym zapotrzebowaniem na specjalistów w zakresie analizy i diagnozy sytuacji będących przyczyną trudności życiowych jednostek, grup i społeczności lokalnych. Spotkania w ramach Instytutowej Komisji ds. WSZJK na kierunku Praca socjalna ujawniły, że 79,77% absolwentów znajduje zatrudnienie w zawodzie.

1.13. Analiza zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy absolwentów na kierunku Praca socjalna

1. Na podstawie monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku Praca socjalna można stwierdzić, że ponad $\frac{3}{4}$ absolwentów znalazło zatrudnienie po ukończeniu studiów.
2. Dokonana przez absolwentów ocena stopnia osiągnięcia przez nich efektów kształcenia (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz zgodności osiąganych efektów z oczekiwaniami rynku pracy – lokowano na poziomie 4.0.
3. Spotkania rady programowej na kierunku Praca socjalna stały się podstawą dyskusji nad efektami kształcenia w aspekcie podejmowanej przez nich aktywności zawodowej, gdzie za istotne dla ich dalszego funkcjonowania uznano:
  - znajomość aktów prawnych, systemu zabezpieczenia społecznego w Polsce i UE,
  - określanie celów pracy socjalnej i przypisywanych do nich działań dla efektywnych interwencji w zróżnicowanych społecznie, kulturowo i mentalnie środowiskach podopiecznych,
  - różnicowanie zadań, kompetencji jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
  - uwzględnianie w obszarach badawczych prac dyplomowych tematyki związanej z pieczą zastępczą, potrzeb osób późnej dorosłości, monitorowania sytuacji osób niepełnosprawnych w najbliższym otoczeniu.

Przegląd efektów kształcenia, dyskusja w zakresie potrzeb i oczekiwań modelu kształcenia studentów pracy socjalnej z pomocą społeczną stała się podstawą do ich akceptacji w prezentowanym kształcie.

II. Opis zakładanych efektów kształcenia

2.1. Wykaz kierunkowych efektów kształcenia

Symbol kierunkowego (w tym dla specjalności/specjalizacji) efektu kształcenia	Opis kierunkowych efektów kształcenia dla programu kształcenia (w tym efekty dla specjalności/specjalizacji)
WIEDZA	
K1_W01	Nazywa i objaśnia elementarną terminologię używaną w pracy socjalnej i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych; zna tradycyjne i współczesne koncepcje pracy socjalnej.
K1_W02	Wyjaśnia i tłumaczy specyfikę dyscyplin naukowych stanowiących podstawy teoretyczne pracy socjalnej, zna najważniejsze stanowiska teoretyczne i problemy praktyczne nauk społecznych oraz badań nad zdrowiem i chorobą.
K1_W03	Opisuje przemiany w strukturze społecznej mające wpływ na jakość życia i zmiany w zakresie problemów społecznych; posiada usystematyzowaną wiedzę interdyscyplinarną na temat funkcjonowania mikrostruktur społecznych (w szczególności rodziny, środowiska lokalnego).

K1_W04	Wyodrębnia i opisuje obszary praktyki pracy socjalnej oraz jej perspektyw.
K1_W05	Identyfikuje zjawiska patologii społecznych, zna rodzaje i sposoby profilaktyki negatywnych zjawisk społecznych oraz metody resocjalizacji osób niedostosowanych społecznie.
K1_W06	Rozróżnia i wyjaśnia etapy rozwoju człowieka w cyklu życia w aspekcie biologicznym, psychologicznym oraz społecznym; zna zagrożenia dla prawidłowego rozwoju człowieka w różnych fazach.
K1_W07	Tłumaczy elementarną wiedzę z zakresu funkcjonowania człowieka w sytuacji trudnej oraz wiedzę z zakresu pomocy w sytuacjach trudnych.
K1_W08	Opisuje i tłumaczy podstawy doradztwa psychospołecznego.
K1_W09	Ma podstawową wiedzę dotyczącą metod i technik w pracy socjalnej, zarówno tradycyjnych jak i alternatywnych.
K1_W10	Wylicza i charakteryzuje podstawowe metody badań społecznych, narzędzi i technik badawczych oraz sposobów opracowania i analizy wyników badań.
K1_W11	Zna aktualne regulacje prawne z zakresu systemu zabezpieczania społecznego, podstawy prawne poszczególnych form pracy socjalnej.
K1_W12	Ma elementarną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej.
K1_W13	Rozpoznaje strukturę, podstawy prawne oraz zasady funkcjonowania systemu pomocy społecznej w Polsce oraz wzajemne relacje trzech zasadniczych sektorów pomocy społecznej.
K1_W14	Charakteryzuje system pomocy społecznej w innych krajach UE.
K1_W15	Nazywa i tłumaczy strukturę i zakres kompetencji systemu ochrony zdrowia, systemu ubezpieczeń społecznych oraz rozumie ich powiązania z systemem pomocy społecznej.
K1_W16	Podaje przykłady sposobów pozyskiwania informacji naukowych i źródeł ich pozyskiwania, selekcjonowania i przetwarzania, wie jak pozyskiwać informacje z różnych źródeł z uwzględnieniem technologii informacyjnej oraz przetwarzać informacje cyfrowe i wykorzystywać te technologie w warsztacie własnej pracy zawodowej.
K1_W17	Charakteryzuje kontekst normatywny pracy socjalnej.
K1_W18	Dostrzega i rozumie zasady i podstawowe akty prawne regulujące problematykę ochrony własności intelektualnej.
K1_W19	Rozpoznaje konieczność tworzenia i rozwijania własnego warsztatu pracy jako organizatora ;pomocy społecznej.
K1_W20	Określa specyfikę superwizji w pracy socjalnej.
UMIEJĘTNOŚCI	
K1_U01	Posługuje się podstawowymi umiejętnościami teoretycznymi z zakresu pracy socjalnej w celu projektowania działań społecznych.

K1_U02	Analizuje i interpretuje konkretne zjawiska i procesy społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, gospodarcze) w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów.
K1_U03	Generuje sposoby rozwiązania konkretnych problemów społecznych.
K1_U04	Wyjaśnia (również w aspekcie interdyscyplinarnym) mechanizmy zachowań dewiacyjnych oraz interpretuje określone zjawiska, fakty czy zachowania.
K1_U05	Diagnostuje i analizuje przyczyny i przebieg dysfunkcji i kwestii społecznych.
K1_U06	Właściwie dobiera metody pracy socjalnej w konkretnych przypadkach.
K1_U07	Posiada umiejętność diagnozowania problemów społecznych.
K1_U08	Organizuje wsparcie osobom i grupom będącym w trudnych sytuacjach życiowych oraz motywuje do zmian.
K1_U09	Projektuje sposoby wspierania działań na rzecz przeciwdziałania problemom społecznym.
K1_U10	Potrafi konstruować i przeprowadzać badania z wykorzystaniem metodologii badań społecznych, opracowuje wyniki, prezentuje wnioski.
K1_U11	Dociera do aktualnych przepisów prawnych z zakresu pracy socjalnej oraz właściwie je interpretuje.
K1_U12	Zachowuje się w sposób profesjonalny i przestrzega zasad etyki zawodowej; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą.
K1_U13	Stosuje się do kodeksu etycznego pracownika socjalnego.
K1_U14	Przestrzega zasad ochrony własności intelektualnej, poszukuje optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań.
K1_U15	Stosuje wybrane metody (techniki, narzędzia, strategie) pracy socjalnej.
K1_U16	Diagnostuje potrzeby i wykorzystuje możliwości prawne i organizacyjne oraz umiejętnie koordynuje wsparcie dla poszczególnych grup klientów pracy socjalnej.
K1_U17	Przygotowuje i realizuje odpowiedni program (projekt) w odniesieniu do danego problemu społecznego.
K1_U18	Wykorzystuje literaturę i źródła z zakresu pracy socjalnej, a także innych dyscyplin naukowych; zna zasady konstruowania pracy naukowej.
K1_U19	Poprawnie konstruuje niezbędne pisma administracyjne.
K1_U20	Posiada podstawowe umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i odbiorcami spoza grona specjalistów.
K1_U21	Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym

	i obcym).
K1_U22	Potrafi korzystać z nowoczesnych technologii (ICT) i praktycznie wykorzystuje je w pracy.
K1_U23	Posługuje się wybranym językiem obcym na poziomie B2 (według europejskiego systemu opisu językowego), używa podstawowej terminologii z zakresu pracy socjalnej oraz innych nauk społecznych.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K1_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego.
K1_K02	Dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia.
K1_K03	Posiada krytycyzm we wdrażaniu swojej wiedzy i umiejętności dla efektywnej i skutecznej pracy z jednostką, grupą i środowiskiem lokalnym.
K1_K04	Kreatywnie i aktywnie uczestniczy w pracy organizacji i instytucji realizujących pracę socjalną.
K1_K05	Zachowuje otwartość na współdziałanie z różnymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, potrafi nawiązywać współpracę z odpowiednimi służbami społecznymi.
K1_K06	Troszczy się o poprawę sytuacji życiowej klientów pomocy społecznej, odpowiednio przygotowuje się do swojej pracy.
K1_K07	Angażuje się w planowanie i realizację działań socjalnych; potrafi określić priorytety w realizacji konkretnych zadań.
K1_K08	Samodzielnie dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań.
K1_K09	Dąży do wykorzystania metod pracy socjalnej dla efektywnego organizowania i realizacji projektów społecznych, uwzględniając aspekty ekonomiczne i polityczne.
K1_K10	Jest zorientowany na kreatywne i przedsiębiorcze myślenie i działanie.
K1_K11	Twórczo orientuje się na rynku pracy i potrafi się na nim odnaleźć.

2.2. Przyporządkowanie efektów kierunkowych do opisu charakterystyk uniwersalnych pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla poszczególnych obszarów kształcenia w ramach szkolnictwa wyższego

Uniwersalna charakterystyka poziomu 6 w PRK		Charakterystyka drugiego stopnia		Obszar kształcenia w zakresie nauk społecznych i humanistycznych Profil ogólnoakademicki		Efekty kierunkowe	
Zna i rozumie:							
P6U_W	w znacznym stopniu – fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi różnorodne złożone uwarunkowania prowadzonej działalności	P6S_WG	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu kształcenia	P6S_WG (H)	miejsce i znaczenie nauk humanistycznych w systemie nauk, ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną oraz kierunki ich rozwoju	K1_W01, K1_W17	
				P6S_WG (H)	teorie, metodologię i terminologię ogólną i szczegółową z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów	K1_W02	
				P6S_WG (H)	metody analizy i interpretacji wytworów kultury, wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów	K1_W03, K1_W04, K1_W05, K1_W16, K1_W20	
				P6S_WG (S)	teorie oraz ogólną metodologię badań w zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów	K1_W09	
				P6S_WG (S)	charakter, miejsce i znaczenie nauk społecznych w systemie nauk oraz ich relacje do innych nauk	K1_W10	
				P6S_WG (S)	cechy człowieka jako twórcy kultury i podmiotu konstytuującego strukturę społeczne oraz zasady ich funkcjonowania	K1_W06; K1_W19	
		P6S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P6S_WG/K (H)	zasady działania systemów i instytucji właściwych dla zakresu działalności zawodowej właściwej dla kierunku studiów	K1_W08; K1_W13; K1_W14; K1_W15;	
				P6S_WK (S), (H)	zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz formy rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości	K1_W11; K1_W12;	
Potrafi:							

<p>P6U_U Jest gotów do:</p> <p>innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach</p> <p>samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie</p> <p>komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko</p>	<p>P6S_UW</p> <p>wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT) 	<p>P6S_UW (H)</p> <p>formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania z wykorzystaniem wiedzy z dyscyplin nauki właściwych dla kierunku studiów</p>	<p>K1_U04; K1_U05; K1_U06; K1_U09; K1_U10</p>
		<p>P6S_UW (H)</p> <p>rozpoznawać wytwory kultury właściwe dla kierunku studiów oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod pozwalających na ocenę ich znaczenia i oddziaływania w procesie historyczno-kulturowym</p>	<p>K1_U03; K1_U06; K1_U10; K1_U15; K1_U20</p>
		<p>P6S_UW (S)</p> <p>identyfikować i interpretować podstawowe zjawiska i procesy społeczne z wykorzystaniem wiedzy z dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów</p>	<p>K1_U04; K1_U14, K1_U14</p>
		<p>P6S_UW (S)</p> <p>analizować i prognozować procesy i zjawiska społeczne z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów</p>	<p>K1_U01, K1_U02</p>
		<p>P6S_UW (S)</p> <p>prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi w celu rozwiązania zadania z zakresu dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów</p>	<p>K1_U07, K1_U11, K1_U12, K1_U13</p>
	<p>P6S_UK</p> <p>komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii</p> <p>brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich</p> <p>posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego</p>	<p>K1_U 08, K1_U18, K1_U22, K1_U23</p>	

		P6S_UO	planować i organizować pracę – indywidualną oraz w zespole			K1_U 09, K1_U19
		P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie			K1_U21
Jest gotów do:						
P6U_K	kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań	P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych			K1_K01, K1_K02, K1_K03
		P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działania na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy			K1_K 04, K1_K 06, K1_K07, K1_K09, K1_K10
		P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: - przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, - dbałości o dorobek i tradycje zawodu	P6S_KR (H)	uczestniczenia w życiu kulturalnym i korzystania z jego różnorodnych form	K1_K 05, K1_K 08, K1_K 11

WG – zakres i głębia/ kompletność perspektywy poznawczej i zależności

WK – kontekst/ uwarunkowania i skutki

UW – wykorzystanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

UK – komunikowanie się/ odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

UO – organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa

UU – uczenie się/ planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

KK – oceny/ krytyczne podejście

KO – odpowiedzialność/ wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

KR – rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu

III. Opis programu studiów

3.1. Opis modułów zajęć

3.2. Plany studiów

3.3. Wskaźniki charakteryzujące program studiów

Wskaźniki dotyczące programu studiów	Liczba punktów ECTS
Przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	171
Przyporządkowana zajęciom z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych (w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)	Nie dotyczy
Przyporządkowana praktykom/stażom zawodowym (jeżeli program przewiduje praktyki)	9

3.4. Moduły zajęć do wyboru

Moduły zajęć do wyboru		
Nazwa modułu zajęć	Łączna liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Języki obce	90	9
Metodologia badań społecznych/Warsztat umiejętności badawczych pracownika socjalnego	30	3
Komunikacja interpersonalna w pracy socjalnej/Coaching w pracy socjalnej	30	3
Praca socjalna w środowisku wielokulturowym/Praca socjalna w warunkach globalizacji	30	3
Praca socjalna z rodziną wieloprotblemową/Dysfunkcje społeczne w pracy socjalnej	65	7
Seminarium dyplomowe	90	15
Służby społeczne w środowisku lokalnym/Pracownik socjalny jako integrator działań w środowisku lokalnym	18	2
Socjoterapia/Metodyka pracy świetlicy socjoterapeutycznej	30	3
Poradnictwo rodzinne w pracy socjalnej/Praca z kryzysem w pracy socjalnej	30	3
Wybrane elementy religioznawstwa/DIALOG międzykulturowy	40	4
Razem:	363	55

3.5. Moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi (dla kierunków o profilu ogólnoakademickim)

Moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych			
Nazwa modułu zajęć	Forma/formy zajęć ¹	Łączna liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Technologia informatyczna	CL	20	2
Podstawy rozwoju biopsychicznego rozwoju	W/CAU	18	2
Podstawy socjologii	W/CAU	20	2
Antropologia kulturowa	W/CAU	20	2
Pedagogika społeczna	W/CAU	30	3
Psychologia społeczna	W/CAU	30	3
Prawo administracyjne i samorządowe	CAU	10	1
Ekonomia	W/CAU	30	2
Podstawy organizacji i zarządzania	W/CAU	30	2
Coaching w dialogu międzykulturowym	W	10	1

Socjologia rodziny	W/CAU	35	4
Teoretyczne podstawy pracy socjalnej	W/CAU	30	3
Filozofia	W/CAU	40	6
Pedagogika specjalna	W/CAU	20	2
Psychologia kliniczna	W/CAU	30	4
Rozwój człowieka w cyklu życia	W/CAU	18	2
Gerontologia społeczna	W/CAU	30	2
Polityka społeczna w Polsce i UE	W/CAU	25	2
Patologie społeczne	W/CAU	27	2
Diagnozowanie problemów społecznych	W/CAU	27	2
Metodologia badań społecznych/Warsztaty umiejętności badawczych pracownika socjalnego	W/CAU	30	3
Prawo pracy i system zabezpieczenia społecznego	CAU	10	1
Aksjologia pracy socjalnej	W/CAU	26	3
Komunikacja interpersonalna w pracy socjalnej/Coaching w pracy socjalnej	W/CAU	30	3
Etyka zawodowa pracownika socjalnego	W/CAU	15	1
Praca socjalna w środowisku wielokulturowym/Praca socjalna w warunkach globalizacji	W/CAU	30	3
Promocja zatrudnienia i instytucje rynku pracy	W/CAU	10	1
Praca socjalna z rodziną wieloprotblemową/Dysfunkcje społeczne w pracy socjalnej	W/CAU	40	5
Superwizja w pracy socjalnej	W/CAU	40	4
Prawo rodzinne i opiekuńcze	CAU	20	2
Animacja społeczna i kulturalna	CAU	30	2
Instytucje porządku i bezpieczeństwa	W/CAU	22	2
Wybrane elementy religioznawstwa/DIALOG międzykulturowy	W/CAU	20	2
System prawny pomocy społecznej w Polsce	CAU	20	2
Opieka w środowisku zastępczym	W/CAU	34	3
Organizacja i zarządzanie w pomocy społecznej	CAU	13	1
Doradztwo psychospołeczne	CAU	40	3
Praca socjalna w rodzinie wieloprotblemowej/Dysfunkcje w pracy socjalnej	CAU	25	2
Interwencja kryzysowa	W/CAU	40	3
Projekt socjalny w pracy socjalnej	W/CAU	30	3
Działalność organizacji pozarządowych	CAU	12	1
Programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie	CAU	10	1
Służby społeczne w środowisku lokalnym/Pracownik socjalny jako integrator działań w środowisku lokalnym	W/CAU	18	2
Socjoterapia	W/CAU	30	3
Poradnictwo w pracy socjalnej/Praca z kryzysem w pracy socjalnej	W/CAU	30	3
Praca socjalna z rodziną osoby	CAU	12	1

niepełnosprawnej – wsparcie dla rodziny			
Streetwork	CAU	12	1
Mediacje i negocjacje	CAU	12	1
Prawa i wolności człowieka	CAU	15	1
Socjologia zdrowia i choroby	W/CAU	22	2
Marginalizacja i wykluczenie społeczne	CAU	12	1
Praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi	CAU	12	1
Praca socjalna z osobami opuszczającymi zakład karny	CAU	12	1
Praca socjalna z osobami uzależnionymi i ich rodzinami	CAU	12	1
Praca socjalna z osobami starszymi	CAU	12	1
Praca socjalna z trudnym klientem	CAU	12	1
Pracownik socjalny jako organizator środowiska wychowawczego	CAU	15	1
	Razem:	1295	121

¹zgodnie z obowiązującym zarządzeniem Rektora AP w sprawie rodzajów zajęć dydaktycznych

3.7. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk